

ЗИО

НАДЛЕЖНОСТ СУДА У ВЕЗИ СА ПОРОДИЧНИМ ОДНОСИМА

ЗАКЉУЧАК

Основни суд је искључиво надлежан за спровођење извршења из свих породичних односа, па и за извршење одлуке о издржавању.

Образложење

Члан 3. став 2. гласи: суд је искључиво надлежан за спровођење извршења одлука у вези са породичним односима...

У пракси је спорно: да ли је суд надлежан да доноси одлуку о предлогу за извршење свих одлука из породичних односа (садржина члана 3. у вези члана 205... Породичног закона), или је ограничено надлежан у три случаја (нормирана у члановима од 224-235. поверавање деце, одржавање личних односа и насиље у породици).

Пракса није јединствена.

Неки судови и већина јавних извршитеља сматрају да потраживање по основу издржавања представља новчану обавезу за чије је извршење искључиво надлежан јавни извршитељ;

други судови и део јавних извршитеља сматрају да у овом случају треба дословно применити правило о "породичним односима" из Породичног закона (чл. 201-289) и правило из члана 3. ЗИО, па како су алиментације саставни део тзв. породичних односа, то је не само за доношење решења о предлогу за извршење већ и за спровођење извршења искључиво надлежан суд.

На саветовању у Врњачкој Бањи 2016. године у реферату судије М. Николића садржан је став да извршење одлука у вези издржавања (алиментације) спроводи суд, имајући у виду граматичко тумачење члана 3. став 2. "породични односи".

Схватање о искључивој надлежности извршитеља и једнаком третману алиментације са другим новчаним обавезама заснива се на тврдњи да је ЗИО у посебним правилима чл. 224. до 235. посебно нормирао надлежност суда у области породичних односа (поверавање деце, одржавање личних односа и насиља у породици), а да област извршења новчаних обавеза у породичним односима у том делу није посебно нормирана. Правило из члана 3. је начелног карактера, а посебна правила прецизније дефинишу надлежност суда у погледу извршења одлука и породичних односа. Не види се ни један разлог због којих би новчана потраживања принудно реализовали јавни извршитељи, а само област издржавања била ван тог режима.

По другом мишљењу, законодавац је у члану 4. одредио надлежност органа (разграничио га) и зато све правноснажне и извршне одлуке из породичних односа треба да принудно извршава суд, а не извршитељ. Правно политички разлог и циљ закона иду у прилог овог схватања, а то су појачана заштита и брига о интересима деце и поверилаца издржавања, као и уштеда трошкова у спровођењу извршења. Осим

тога, посебна правила садржана у чл. 224. до 235. треба тумачити тако да се њима дефинишу и прецизирају одређене специфичности које постоје у тој материји, а не дерогацију правила о новчаним обавезама у материји издржавања.

На седници Грађанског одељења од 27.06.2017. године усвојено је друго становиште.